



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 5542/2018
23.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из .., чији је пуномоћник Милан Милосављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1299/17 од 18.09.2017. године, у седници одржаној 23.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧУЈЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 1299/17 од 18.09.2017. године у ставовима првом и трећем изреке тако што се одбија као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П број 10877/15 од 16.11.2015. године у ставу 1. изреке у делу којим је усвојен тужбени захтев тужиоца за исплату накнаде материјалне штете на име разлике између плате коју би примио и инвалидске пензије коју прима и то за период од 12.06.2009. године до 01.04.2010. године у укупном износу од 93.958,28 динара, са законском затезном каматом на тај износ почев од 31.12.2012. године па до исплате, као и у ставу 3. изреке (трошкови поступка).

У преосталом делу се ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1299/17 од 18.09.2017. године одбија као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 18.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 10877/15 од 16.11.2015. године, ставом 1. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужена је обавезана да му на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде која представља разлику између плате коју би примао и инвалидске пензије коју сада прима, исплати доспела потраживања за период од 12.06.2009. године до 31.12.2012. године у укупном износу од 445.403,55 динара, са законском затезном каматом на овај износ почев од 31.12.2012. године па до исплате. Ставом 2. изреке, тужена је обавезана да тужиоцу

на име ренте исплаћује месечно износ од по 11.575,00 динара, почев од 01.01.2013. године па убудуће и то 05. у месецу за претходни месец, све док за то буду постојали законски услови са законском затезном каматом на сваки доспели а неисплаћени износ. Ставом 3. изреке, тужена је обавезана да тужиоцу исплати 85.245,00 динара на име трошкова парничног поступка, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1299/17 од 18.09.2017. године, преиначена је наведена првостепена пресуда у целости, па је ставом првим изреке, одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде која представља разлику између плате коју би тужилац примао и инвалидске пензије коју сада прима исплати износ укупно 445.403,55 динара за период од 12.06.2009. до 31.12.2012. године, са законском затезном каматом почев од 31.12.2012. године па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име ренте исплаћује износ од 11.575,00 динара месечно, почев од 01.01.2013. године па убудуће све док за то буду постојали законски услови са опредељеном законском затезном каматом. Ставом трећим изреке је одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка, а ставом четвртим одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, због погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца делимично основана због погрешне примене материјалног права.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био примљен у Војску Југославије у својству војника по уговору који је закључен 12.09.2001. године на одређено време у трајању од три године за период од 12.09.2001. до 11.09.2004. године. Затим је ангажован у Војску Србије као десетар по уговору о пријему лица закљученим на одређено време 14.03.2007. године, а за период од 01.04.2007. до 31.03.2010. године ради обављања дужности возача у месту службовања Налазом Војно лекарске комисије од 03.03.2009. године је утврђено да је тужилац неспособан за службу у Војсци Србије трајно, при чему је наведено да је та неспособност последица обољења које није професионалне природе. Овај налаз је дат на основу медицинске документације формиране на бази специјалистичког прегледа ВМЦ ... од 12.02.2009. године, конзилијарног налаза Клинике за психијатрију ВМА у Београду од 27.01.2009. године и упут за војно лекарску комисију амбуланте ВП Наредбом команданта ваздухопловства и противваздушне одбране од 14.04.2009.

године тужиоцу је престала професионална војна служба због трајне неспособности за службу у Војсци Србије. Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 20.10.2009. године, тужиоцу је признато право на инвалидску пензију као десетару по уговору, у месечном износу од 14.680,98 динара, односно 60% од пензијског основа, почев од 12.06.2009. године од када му тече исплата пензије. Правноснажном пресудом истог суда П 10191/10 од 24.03.2011. године делимично је усвојен тужбени захтев овде тужиоца против овде тужене, која је обавезана да му накнади нематеријалну штету за претрпљене физичке болове, претрпљени страх и душевне болове због умањења животне активности. У том предмету и пресуди је утврђено да су код тужиоца настала обољења и да је код њега дошло до умањења животне активности у узрочно-последичној вези са вршењем војне службе код тужене. На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, утврђено је да је тужиочева плата у време пензионисања износила 24.468,30 динара, а инвалидска пензија 14.680.190, динара, па је у зависности од вредности бода, вештак извршио обрачун разлике тужиочеве зараде и пензије по месецима, утврдивши да би разлика између зараде коју би тужилац остварио као десетар за период од 12.06.2009. године као дана када је остварио право на инвалидску пензију па до 31.12.2012. године, износила укупно 445.403,55 динара, а да би висина те разлике као месечне ренте почев од 01.01.2013. године па убудуће износила месечно 11.575,00 динара. Поред осталог је утврдио и то да би разлика између очекиване плате и исплаћене пензије за период од јуна месеца 2009. године закључно са децембром месецом 2009. године износила укупно 64.596,32 динара, а да би у јануару, фебруару и марту 2010. године износила по 9.787,32 динара месечно, што у збиру чини износ од укупно 93.958,28 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у целости усвојио тужбени захтев за накнаду материјалне штете, како на име разлике између плате које је тужилац примао и остварене инвалидске пензије, тако и за исплату месечне ренте за убудуће, закључивши да је тужена одговорна и у обавези да му је накнади, зато што је ово умањење у имовини тужиоца настало као последица вршења војне службе у својству професионалног војног лица, односно да је његово обољење настало у узрочно-последичној вези са вршењем његове војне службе код тужене, а што је утврђено на основу налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатријске струке у правноснажно окончаној парници пресудом истог суда П број 10191/10 од 24.03.2011. године. Притом је ценио извештај ниже војно лекарске комисије и податке из решења којим је тужиоцу признато право на инвалидску пензију, којима је наведено да неспособност тужиоца за професионалну војну службу није последица обољења професионалне природе, али је закључио да тужена која оспорава постојање тужиачевог права, није доказала чињенице које би спречиле остваривање тог права, према правилу о терету доказивања из члана 231. ЗПП, а у контексту релевантне чињенице утврђене налазом и мишљењем судског вештака медицинске струке.

Следом тога је усвојио тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне штете на основу члана 185. Закона о облигационим односима (ЗОО) и накнаду у облику месечне новчане ренте за овакав случај оштећења здравља, а у висини утврђеној

налазом и мишљењем судског вештака финансијске струке, на основу члана 188. истог закона.

Другостепени суд је заузео супротно правно становиште закључивши да тужена није у обавези да тужиоцу исплати тражену накнаду материјалне штете из разлога што тужилац није доказао, нити предложио извођење било каквог доказа из којег би се утврдити да је његова болест и одлазак у инвалидску пензију настала као последица вршења војне службе. Наиме, првостепени суд је своју одлуку засновао на налазу и мишљењу судског вештака медицинске струке у предмету за накнаду нематеријалне штете зашта није имао овлашћење. Поред тога, овим налазом није утврђено да је услед тога код тужиоца евентуално дошло до умањења његове радне активности јер то умањење није идентично умањењу опште животне активности.

По правном становишту овога суда, тужена је објективно одговорна на основу чланова 173. и 174. ЗОО за настану материјалну штету у имовини тужиоца и то само на име разлике између припадајуће зараде и остварене инвалидске пензије за период од 12. јуна 2009. године, па закључно са мартом месецом 2010. године, односно за период на који је тужилац имао закључен уговор о ангажовању код тужене на одређено време (закључен за период од 01.04.2007. до 31.03.2010. године). С обзиром да је то временски период за који се основано могло очекивати да ће радити и остваривати зараду код тужене.

Околност што је релевантна чињеница да је обољење код тужиоца настало у узрочно последичној вези са вршењем војне службе а потом и одлазак у инвалидску пензију, утврђена на основу налаза и мишљења судског вештака медицинске струке датог у другој правноснажно окончаној парници за накнаду нематеријалне штете је без значаја у овој правној ствари, јер непотпуно и погрешно утврђено чињенично стање не може бити разлог за изјављивање ревизије у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Следом изложеног, овај суд је делимично потврдио првостепену пресуду у делу усвојеног захтева за накнаду материјалне штете на име разлике између плате коју би тужилац примио и инвалидске пензије коју сада прима за период од јуна 2009. године па закључно са мартом месецом 2010. године у износу од укупно 93.958,28 динара, утврђеног налазом судског вештака.

Како је првостепени суд правилно одлучио о накнади трошкова поступка на основу чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, то је и ова одлука потврђена.

На основу изложеног одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

По становишту овога суда, захтев тужиоца за накнаду материјалне штете за преостали период (после 01.04.2010. године па за убудуће) није основан обзиром на то да се не би могло основано очекивати по редовном току ствари да би тужилац уопште био ангажован код тужене након истека уговора закљученог на одређено време за период од три године. Поготово када се има у виду да је и претходни уговор такође закључен на одређено време, а да је након тога постојао временски период од

2004. па до 2007. године у коме он није био ангажован код тужене. Према томе, за период после истека уговора на одређено време, не би се могло основано очекивати да тужиоцу припада накнада зараде за тај каснији период до децембра месеца 2012. године, као ни тражена рента за период почев од 01.01.2013. године па убудуће јер се то није могло основано очекивати у конкретној ситуацији.

Зато је овај суд одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

С обзиром да је тужилац делимично успео у овом ревизијском поступку, то му припада тражена накнада трошкова на име састава ревизије од 12.000,00 динара према АТ, на основу члана 165. став 2, члана 163. став 2. и цитираних одредби ЗПП-а, као и накнада на име таксе за ревизију и одлуку по ревизији од укупно 6.500,00 динара према ТТ, то је одлучено као у ставу трећем изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

